

INFORMÁCIA O PRIEBEHU A VÝSLEDKoch NEFORMÁLNEHO ZASADNUTIA
HLÁV ŠTÁTOV A PREDSEDOV VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ V DŇOCH
19.-20. SEPTEMBRA 2018 V SALZBURGU

V dňoch 19.-20. septembra 2018 sa v Salzburgu na pozvanie rakúskeho predsedníctva v Rade EÚ uskutočnilo neformálne zasadnutie hláv štátov a predsedov vlád členských štátov EÚ. Delegáciu SR viedol predseda vlády SR P. Pellegrini.

1. ZHRNUTIE

Agendu neformálneho samitu tvorili témy **migrácia, vnútorná bezpečnosť a brexit**. Primárnym cieľom bolo vymeniť si v neformálnej atmosfére názory pred októbrovým zasadnutím Európskej rady, ktorá má v týchto témach pokračovať.

Samitu **dominovala téma migrácie**, ktorá bola predmetom rokovania počas pracovnej večere. Za kľúčovú lídri zhodne označili **ochranu vonkajšej hranice a spoluprácu s tretími krajinami**. Diskusia lídrov o tom, ako postupovať pri vylodžovaní migrantov zachránených na Stredozemnom mori, nepriniesla nateraz zásadný pokrok. Otázka prerozdeľovania migrantov zostala v úzadí diskusie.

Diskusia o **vnútornej bezpečnosti** sa odvíjala od diskusného dokumentu *Leaders' note* predsedu Európskej rady D. Tuska, ktorý zahŕňal 4 oblasti: policajnú a justičnú spoluprácu, ochranu hraníc, kybernetickú bezpečnosť a civilnú ochranu. Kľúčový predmet diskusie tvoril návrh Európskej komisie na **posilnenie mandátu Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže (EBCG)**. Lídri odobrili posunutie návrhu na **d'alšie rokovania**. Obavy členských štátov sa týkajú najmä **rizika**, že posilnením právomocí EBCG môžu **členské štáty prísť o časť svojej suverenity** pri ochrane vlastných hraníc. V oblasti kybernetickej bezpečnosti sa lídri zhodli na potrebe aktívneho **boja proti dezinformáciám, manipulácii a kybernetickým útokom**.

Pracovný obed bol priestorom na diskusiu k **brexitu vo formáte EÚ27**. Hlavným cieľom bola **koordinácia ďalšieho taktického postupu** do záverečnej fázy rokovaní s ambíciou dosiahnuť zhodu na finálnom texte dohody o vystúpení a politickej deklarácie k budúcim vzťahom do októbrovej Európskej rady. Lídri sa zhodli na zachovaní princípu **nedeliteľnosti vnútorného trhu** a potrebe **vyhnúť sa znovuzavedeniu tvrdej hranice** na írskom ostrove. Lídri sa tiež zhodli na konaní **mimoriadneho samitu v polovici novembra** v prípade dostatočného pokroku na októbrovom zasadnutí Európskej rady.

2. PRIEBEH ROKOVANIA

Koordinačné stretnutie V4

Pred zahájením neformálneho samitu sa uskutočnilo **tradičné koordinačné stretnutie premiérov V4** primárne venované témam samitu. Lídri V4 si vymenili názory na **migráciu** či návrh o **posilnení mandátu EBCG**. **SR** v tejto súvislosti zdôraznila potrebu posilňovať

ochranu vonkajšej hranice, pričom EBCG by mala pôsobiť ako **flexibilný doplnkový mechanizmus k pôsobeniu a právomociam národných jednotiek**. Predseda vlády SR informoval partnerov z V4, že SR je v prípade potreby pripravená ponúknuť už odskúšaný model „Gabčíkovo“, t. j. postarať sa dočasne o migrantov, ale bez prevzatia zodpovednosti za ich azylový proces. Diskutovalo sa tiež o plánovaných **samitoch vo formáte V4+**. PV SR informoval kolegov o avizovanom **Samite priateľov kohézie** 29.11.2018 v Bratislave.

Neformálny samit

Neformálna večera lídrov bola venovaná politickej diskusii k téme **migrácie**. Rakúsky kancelár S. Kurz z pozície AT PRES v úvode informoval o **implementácii záverov júnovej Európskej rady**. Lídri sa zhodli, že **spolupráca s africkými krajinami** by mala zahŕňať nielen oblasť migrácie a **boja proti pašeráctvu**, ale **komplexné partnerstvo vrátane hospodárskej spolupráce**. Príkladom tohto prístupu je aj plánovaný **samit EÚ – Africká únia**, ktorý sa má konať 18.12.2018 vo Viedni, či avizovaný **samit s Ligou arabských štátov** vo februári 2019 v Egypte. Členské štáty potvrdili snahu o prehĺbenie spolupráce s Egyptom. V kontexte blížiacich sa volieb do Európskeho parlamentu zaznela zo strany predsedu Tuska výzva na to, **aby migrácia nebola zneužívaná na politické hry**. D. Tusk poukázal na fakt, že nelegálna migrácia do EÚ dosahuje nižšiu úroveň než v období pred vypuknutím migračnej krízy. Od roku 2015 klesol počet nelegálnych migrantov z takmer 2 mil. v roku 2015 na menej ako 100 000 v roku 2018. Na záver večere **vystúpila premiérka UK T. May** s informáciou k aktuálnemu stavu rokovaní o brexite a vyšetrovania v prípade Skripal. Lídri budú v diskusii k migrácii **pokračovať na októbrovom zasadnutí Európskej rady**.

Samit pokračoval druhý deň plenárnym zasadnutím k **vnútornej bezpečnosti**, ktoré prebehlo **bez väčšej kontroverzie**. Lídri boli vyzvaní k tomu, aby sa vyjadrili k **interoperabilite databáz**; boju proti **pašeráctvu a obchodu s ľuďmi**; **reforme EBCG**; **boju proti dezinformačným kampaniam a protiprávnemu zneužívaniu osobných údajov** v kontexte nadchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu či k posilňovaniu kapacít v oblasti **krízového manažmentu**.

Jadrom návrhu o **reforme EBCG** je získanie **väčších výkonných kapacít** (10 000 členov do roku 2020) pri ochrane vonkajšej hranice EÚ, umožnenie **pôsobenia v tretích krajinách** a **posilnenie úlohy pri návratoch** nelegálnych migrantov. Medzi lídrami zaznievala **zhoda na navýšení finančných prostriedkov a personálnych kapacít agentúry**. Viaceré časti návrhu týkajúce sa suverenity, početnosti jednotiek a celkového fungovania systému si však budú vyžadovať ďalšie diskusie. Je nutné **nájsť rovnováhu medzi posilneným mandátom a právomocami členských štátov**. Návrh má byť rozpracovaný na úrovni expertov a ministrov vnútra.

Lídri zároveň podporili otázku **zlepšenia civilnej ochrany na celoeurópskej úrovni** poskytujúcej účinnú a **koordinovanú pomoc v prípadoch prírodných katastrof**, akými sú napríklad rozsiahle požiare z leta 2018.

Diskusia sa tiež dotkla **kybernetickej bezpečnosti**, nakoľko existuje riziko, že dezinformačné kampane a osobné údaje by mohli byť zneužívané na **ovplyvnenie výsledkov volieb do Európskeho parlamentu**. PV **SR** v tejto súvislosti informoval o zámere **zakázať** v slovenskej legislatíve **zverejňovanie anonymných príspevkov** na internete. V diskusii zaznela tiež podpora pre návrh na **zabránenie šírenia teroristického obsahu v online priestore**.

Samit bol zavŕšený pracovným obedom k **brexitu**, v úvode ktorého hlavný vyjednávač EÚ Michel Barnier informoval o aktuálnom stave rokovaní. Lídri potvrdili zachovanie **jednoty EÚ27** a vyjadrili **podporu M. Barnierovi** a jeho tímu. **Írska otázka** naďalej zostáva kľúčovou v dosiahnutí dohody. V súčasnosti tzv. *backstop* riešenie navrhované EÚ spočíva v colnom a regulačnom zosúladení Severného Írska s EÚ. **Predseda Európskej rady Tusk označil návrhy Spojeného kráľovstva z tzv. plánu z Chequers** týkajúce sa írskej hranice a budúcich obchodných vzťahov **za nedostatočné** a vyzval na ich prepracovanie. **Premiérka UK T. Mayová** vyjadrila pretrvávajúcu podporu plánu z Chequers a zachovaniu voľného pohybu tovarov medzi EÚ a UK a zároveň avizovala, že UK čoskoro predloží návrh riešenia írskej hranice.

Z časového hľadiska musia rokovania výrazne pokročiť. Ambíciou je **sfinalizovať rokovania o vystúpení na októbrovom zasadnutí** Európskej rady. Lídri sa zhodli na konaní **mimoriadneho samitu v polovici novembra**, ktorý by dohodu o vystúpení sformalizoval. Má byť však zvolaný len v tom prípade, že už v októbri bude známe reálne riešenie írskej otázky a obchodných vzťahov.

3. HLAVNÉ VÝSLEDKY SAMITU

Samit mal za cieľ byť platformou pre **otvorenú a neformálnu diskusiu** lídrov členských štátov EÚ, na zasadnutí preto **neboli schvaľované formálne závery ani písomné vyhlásenia**. Samit síce nepriniesol zásadný posun v pozíciách, avšak debata bola dôležitým krokom pre ďalšie smerovanie diskusie počnúc októbrovým samitom.

Migrácia

- Za kľúčové prvky boja proti nelegálnej migrácii boli označené **ochrana vonkajšej hranice a spolupráca s tretími krajinami**.
- Lídri podporili zorganizovanie **samitu EÚ – Africká únia** 18.12.2018 vo Viedni.
- Lídri sa zhodli aj na potrebe **prehĺbenia spolupráce s Egyptom**.
- Vo februári 2019 sa má v Egypte uskutočniť **samit EÚ s Ligou arabských štátov**.
- Lídri sa k téme majú vrátiť na októbrovom zasadnutí Európskej rady.

Vnútrošná bezpečnosť

- Lídri odobrili posunutie **návrhu na posilnenie Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže na ďalšie rokovania** na úrovni expertov a ministrov vnútra. Dôkladnú diskusiu si bude vyžadovať najmä nastavenie fungovania systému a vzťahu EBCG s národnými kapacitami.

- Lídri podporili otázku **zlepšenia civilnej ochrany na celoeurópskej úrovni** poskytujúcej účinnú a koordinovanú pomoc v prípadoch prírodných katastrof.
- V kontexte volieb do Európskeho parlamentu sa lídri zhodli na potrebe aktívneho **boja proti dezinformáciám, manipulácii a kybernetickým útokom**.
- Výsledok diskusie zo Salzburgu by mal byť pretavený do záverov októbrovej Európskej rady.

Brexit

- Bol potvrdený princíp **nedeliteľnosti vnútorného trhu** a potreba **vyhnúť sa znovuzavedeniu tvrdej hranice** medzi Írskom a Severným Írskom.
- Ambíciou je **sfinalizovať rokovania** o vystúpení na **októbrovom** zasadnutí Európskej rady.
- Lídri sa zhodli na konaní **mimoriadneho samitu v polovici novembra**, ktorý by dohodu o vystúpení sformalizoval.

4. HODNOTENIE A ODPORÚČANIE

- V nadväznosti na rozhodnutie posunúť návrh o **reforme EBCG** na ďalšie rokovania odporúčame **monitorovať ďalší vývoj** tohto návrhu.
- V zhode s Vyhlásením o zámere (*Letter of Intent*) z dielne EK a diskusiou lídrov na samite v Salzburgu odporúčame podporovať **užšiu spoluprácu a ekonomické partnerstvo EÚ s africkými krajinami**.
- V súlade s dlhodobou pozíciou SR v oblasti migrácie odporúčame pokračovať v **dôslednej ochrane vonkajšej hranice EÚ**.
- V kontexte nadchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu odporúčame vyvíjať úsilie na **boj proti dezinformáciám, manipulácii a kybernetickým útokom**.
- V súvislosti s rokovaniami so Spojeným kráľovstvom odporúčame aj naďalej **intenzívne monitorovať priebeh rokovaní**, ako aj detaily pozícií UK a zároveň **sa preventívne pripravovať na alternatívu** vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ **bez dohody**.
- Odporúčame aktívne presadzovať **uskutočnenie samitov vo formáte V4+ s kľúčovými európskymi partnermi** a poskytovať partnerom z V4 aktuálne informácie o stave zabezpečenia týchto rokovaní.